

Số: /BC-UBND

Tháp Mười, ngày tháng 02 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện công tác quản lý bảo tồn đa dạng sinh học năm 2023 và sơ kết giữa giai đoạn 2021 - 2023

Kính gửi: Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Đồng Tháp

Thực hiện Công văn số 401/STNMT-QLMT ngày 26/01/2024 của Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Đồng Tháp về việc đề nghị phối hợp báo cáo kết quả thực hiện công tác quản lý bảo tồn đa dạng sinh học năm 2023 và sơ kết giữa giai đoạn 2021-2023, Ủy ban nhân dân huyện Tháp Mười báo cáo kết quả như sau:

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NĂM 2023

1. Công tác triển khai, tổ chức thực hiện

Thực hiện Kế hoạch số 185/KH-UBND ngày 14/6/2021 của Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp về bảo tồn Đa dạng sinh học tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021 – 2025 trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp, Ủy ban nhân dân huyện Tháp Mười ban hành Kế hoạch số 620/KH-UBND ngày 30/01/2023 của Ủy ban nhân dân huyện Tháp Mười bảo tồn Đa dạng sinh học trên địa bàn huyện Tháp Mười năm 2023 để triển khai đến các ngành, địa phương theo chức năng, nhiệm vụ của đơn vị triển khai thực hiện phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

Bên cạnh đó, huyện thường xuyên tổ chức, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị có liên quan xây dựng và triển khai kế hoạch tuần tra, quản lý bảo vệ rừng, theo dõi các diễn biến các biến động về rừng; tuyên truyền, hướng dẫn, kiểm tra nguồn gốc đối với các cơ sở nuôi, mua bán và giết mổ động vật hoang dã nhằm phát hiện và ngăn chặn kịp thời các hành vi vi phạm.

2. Kết quả đạt được

2.1 Về chỉ tiêu

- Tỷ lệ che phủ rừng: Diện tích rừng trên địa bàn huyện là 2.047,8 ha¹ vượt chỉ tiêu được Ủy ban nhân dân tỉnh phân bổ là 0,31%, tỷ lệ che phủ rừng đạt 3,8%.

- Số loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ: Năm 2023, trên địa bàn huyện ghi nhận có 01 loài động vật là cá sấu nước ngọt (*Crocodylus siamensis*) thuộc danh mục động vật rừng đang bị đe dọa tuyệt chủng thuộc Nhóm IB, Phụ lục I ban hành kèm theo Nghị định số 84/2021/NĐ-CP ngày 22/9/2021 của

¹ Niên giám thống kê năm 2022

Chính Phủ và 07 loài động vật quý, hiếm như Cầy vòi hương (*Paradoxurus hermaphroditus*), Cua đình (*Amyda cartilaginea*), Rùa đất lớn (*Heosemys grandis*), Rùa hộp lưng đen (*Cuora amnoinensis*), Trăn đất (*Python molurus*), Cầy vòi mốc (*Paguma larvata*) và Rắn ráo trâu (*Ptyas mucosus*) thuộc danh mục các loài động vật rừng chưa bị đe dọa tuyệt chủng nhưng có nguy cơ đe dọa tuyệt chủng nếu không được quản lý chặt chẽ, hạn chế khai thác sử dụng thuộc Nhóm IIB, Phụ lục I ban hành kèm theo Nghị định số 84/2021/NĐ-CP ngày 22/9/2021 của Chính Phủ.

- Số loài ngoại lai xâm hại được kiểm soát: Trong năm, một số loài có thể kể tới là cây Mai dương (*Mimosa pigra*), ốc bươu vàng (*Pomacea canaliculata*), Lục bình (bèo Nhật Bản, bèo tây) (*Eichhornia crassipes*),... được kiểm soát chặt chẽ trên địa bàn huyện và chưa ghi nhận các loài ngoại lai mới xâm hại.

2.1. Các nội dung, hoạt động

2.1.1 Về bảo tồn và phát triển đa dạng sinh học trên cạn

Từ đầu năm đến nay, diện tích rừng khai thác là 147,84 ha (các hộ dân xã Trường Xuân là 139,87 ha và các hộ dân xã Hưng Thạnh là 7,97 ha) và rừng trồng lại sau khi khai thác là 80,33 ha. Rừng trên địa bàn huyện chủ yếu là rừng tràm, là một hệ sinh thái đặc trưng cho những vùng ngập úng phèn, là nơi sinh sống của nhiều loài động vật và thực vật, đặc biệt là các loài chim nước. Có giá trị cao về đa dạng sinh học và đóng vai trò quan trọng trong việc ổn định đất, thủy văn, trữ nước ngọt; ngăn cản việc chua hóa đất đai, điều hòa khí hậu, bảo tồn tính đa dạng sinh học vùng rừng ngập nội địa.

Diện tích rừng được phân bố đan xen giữa đất sản xuất nông nghiệp, đất khu dân cư và đất giao thông đã được nhà nước giao cho các tổ chức, hộ gia đình quản lý như: Khu di tích Gò Tháp, Trại giống Động cát, rừng phòng hộ Môi sinh Bắc Tháp Mười và các khu vực do hộ gia đình quản lý.

2.1.2 Bảo tồn và phát triển đa dạng sinh học các vùng đất ngập nước

Khu di tích Gò Tháp là khu bảo tồn hệ sinh thái ngập nước, khu bảo vệ cảnh quan trên địa bàn huyện và là nơi bảo tồn những giá trị độc đáo về di tích lịch sử, văn hóa các kiến trúc nghệ thuật của di tích Gò Tháp, trở thành điểm giới thiệu, tôn vinh giá trị của nền văn hóa Óc Eo và lịch sử đấu tranh giữ nước của địa phương được lưu giữ tại di tích; phát huy giá trị di tích Gò Tháp để nơi đây trở thành điểm du lịch hấp dẫn, kết nối với các di tích khác trong khu vực, tạo thành chuỗi sản phẩm du lịch phong phú.

Trong Khu di tích Gò Tháp có 146 ha rừng sinh thái mang đặc trưng của vùng đầm lầy Đồng Tháp Mười. Rừng chủ yếu là rừng tràm xen lẫn sen, năng, sừng, cỏ, lác,... là nơi trú ngụ của các loài động vật đặc trưng như cò, trich cò, rắn, rùa, cá,... Rừng sinh thái của Khu di tích Gò Tháp chủ yếu là rừng tràm trồng mới, có độ tuổi từ 13 đến 15 năm, nằm ở phía Tây Nam của của Khu di tích. Tại các khu dịch vụ và khu nuôi thú, do chưa được khai thác sử dụng nên đang là hệ sinh thái rừng hỗn tạp, chủ yếu là tràm, cỏ, lác,...

2.1.3 Bảo tồn và phát triển đa dạng sinh học nông nghiệp

- Cây trồng nông nghiệp: Giống cây trồng và sản phẩm trồng trọt biến đổi gen được quản lý chặt chẽ; duy trì theo dõi giám sát các loài giống cây trồng; bảo tồn và phát triển các giống Sen và giống lúa hiện có tại địa phương.

- Cây dược liệu: Thực vật làm thuốc ở Di tích quốc gia đặc biệt Gò Tháp, huyện Tháp Mười, tỉnh Đồng Tháp được xác định 335 loài thuộc 243 chi, 100 họ, 59 bộ và 3 ngành: Dương xỉ (Polypodiophyta) 8 loài, Tuế (Cycadophyta) 1 loài và Ngọc lan (Magnoliophyta) 326 loài. Trong tổng số 335 loài ghi nhận được thì có 31 loài cây thuốc có giá trị bảo tồn cao theo Sách đỏ Việt Nam (2007), Nghị định 06/2019/NĐ-CP và Sách đỏ Thế giới IUCN (2019).²

- Vật nuôi: Công tác quản lý giống vật nuôi được thực hiện thường xuyên như giống bò, giống vịt (vịt Tàu, vịt Chary valley), giống gà (gà Tàu, gà nòi, gà Tàu lai nòi) và giống heo (Yorkshire, landrace, Pietrain,...).

- Thủy sản: Các cơ sở sản xuất giống hầu hết thực hiện theo quy định quản lý giống (các điều hồng, cá sặc rần và ếch lai).

2.1.4 Sử dụng bền vững tài nguyên sinh vật

- Về công tác quản lý: Trên địa bàn huyện có 34 cơ sở kinh doanh, chế biến gỗ và sản phẩm gỗ hoàn chỉnh (09 cơ sở gia công đồ mộc và đóng, sửa chữa xuống ghe; 08 cơ sở cửa xẻ gỗ vườn và 17 cửa hàng trang trí nội thất) và 14 cơ sở gây nuôi động vật rừng (nuôi 08 loài quý hiếm và 06 loài thông thường). Hạt kiểm lâm đã phối hợp với các lực lượng chức năng tổ chức 06 lớp tuyên truyền với 278 người tham dự, phát 278 tờ bướm, tổ chức 75 lượt tuần tra, kiểm tra và 06 lượt kiểm tra định kỳ công tác phòng chống chữa cháy rừng, tiếp nhận và xử lý 01 vụ cháy rừng tại Khu di tích Gò Tháp, thuộc xã Tân Kiều, huyện Tháp Mười.

- Về tình hình nhập, xuất lâm sản, giải quyết thủ tục hành chính: Trong năm xác nhận 13 hồ sơ xuất vận chuyên 519 cá thể cá sấu, 25 cá thể cây vôi hương, 38 cá thể rắn trun, 18 cá thể rắn hổ hành và 11 cá thể rắn sọc dưa; làm thủ tục tăng đàn cho 01 cơ sở với 03 con cây vôi hương³ và tiếp nhận 01 cá thể khỉ đuôi lợn và 01 cá thể kỳ đà vân do người dân tự nguyện giao nộp thả về môi trường tự nhiên theo đúng quy định.

- Về công tác tuần tra, kiểm soát chống buôn lậu, xuất khẩu động thực vật bảo tồn: Hạt Kiểm lâm liên huyện Tháp Mười – Cao Lãnh đã phối hợp với công an các xã, thị trấn tiến hành kiểm tra tình hình săn, bắt, nuôi, nhốt, mua, bán, vận chuyển, kinh doanh, chế biến, tàng trữ, tiêu thụ các loài động vật hoang dã, chim hoang dã, di cư tại Việt Nam ở các chợ, địa điểm mua, bán tự phát ven đường

² Phạm Thị Thanh Mai (2021), Tài nguyên thực vật làm thuốc ở di tích quốc gia đặc biệt Gò Tháp, huyện Tháp Mười, tỉnh Đồng Tháp, Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ.

³ Tăng đàn do nhập từ cơ sở gây nuôi hợp pháp khác.

trên địa bàn huyện Tháp Mười⁴. Kết quả kiểm tra đã thực hiện giáo dục đối với 01 trường hợp tại xã Thạnh Lợi và thực hiện cam kết đối với 6 tiểu thương về cấm mua bán chim trời và các loài động vật hoang dã. Trong năm, Hạt Kiểm lâm đã lập Biên bản vụ việc sử dụng đất sai mục đích đối với đất trồng rừng và yêu cầu chủ đất cam kết trả lại hiện trạng như ban đầu và thực hiện trồng các loài cây lâm nghiệp khi đến mùa trồng rừng tiếp theo. Nhìn chung, tình hình vi phạm hành chính lĩnh vực lâm nghiệp trên địa bàn huyện đã giảm trong các năm gần đây, cho thấy công tác tuyên truyền đã tạo sự chuyển biến tốt về nhận thức của người dân trong bảo vệ rừng, bảo tồn đa dạng sinh học, phòng cháy chữa cháy rừng.

2.1.5 Tăng cường năng lực quản lý nhà nước về đa dạng sinh học, kiểm soát sinh vật biến đổi gen

Huyện đã có nhiều nỗ lực trong thực hiện công tác kiểm soát chặt chẽ các hoạt động chuyển đổi mục đích sử dụng đất, mặt nước, phương thức canh tác, khai thác kém bền vững và các hoạt động gây ô nhiễm môi trường ảnh hưởng đến đa dạng sinh học tại địa phương và thường xuyên phối hợp với các cơ quan có liên quan trong việc phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi khai thác, buôn bán, tiêu thụ trái phép động, thực vật hoang dã; cũng như triển khai các chiến dịch truyền thông trên các phương tiện truyền thông đại chúng, tuyên truyền, nâng cao nhận thức về pháp luật bảo vệ các loài hoang dã và kêu gọi không tiêu thụ trái phép các loài động, thực vật hoang dã, ngăn ngừa và kiểm soát các loài ngoại lai xâm hại.

2.3 Kinh phí thực hiện

Kinh phí thực hiện nhiệm vụ bảo tồn đa dạng sinh học được sử dụng chung với kinh phí sự nghiệp môi trường của huyện.

3. Đánh giá kết quả thực hiện trong năm 2023

3.1 Thuận lợi

Công tác quản lý, bảo tồn đa dạng sinh học, bảo vệ và phát triển rừng được sự quan tâm, thống nhất, chủ động phối hợp triển khai của các cấp, các ngành trên địa bàn huyện.

Công tác vận động, tuyên truyền, giáo dục pháp luật về bảo tồn đa dạng sinh học, bảo vệ và phát triển rừng triển khai đến từng hộ gia đình sống ven rừng.

3.2 Khó khăn, vướng mắc

Bên cạnh các kết quả đạt được thì việc triển khai thực hiện còn gặp nhiều khó khăn như:

- Một số người dân chưa hiểu đầy đủ ý nghĩa của cụm từ “Đa dạng sinh học” nên việc tuyên truyền nâng cao ý thức cộng đồng trong công tác bảo tồn đa

⁴ Gồm các địa phương: thị trấn Mỹ An, xã Tân Kiều, Mỹ Quý, Hưng Thạnh, Thạnh Lợi, Trường Xuân, Mỹ Đông, Thanh Mỹ, Mỹ Hòa, Láng Biển và Đốc Bình Kiều);

dạng sinh học còn nhiều khó khăn.

- Đòi sống cư dân ven rừng còn khó khăn, thiếu việc làm ổn định, lợi nhuận từ việc mua bán động vật hoang dã cao, do đó, dù đã được tuyên truyền nhưng tình trạng một số đối tượng lén lút giăng câu trời, bắt, bẫy động vật hoang dã còn diễn ra.

III. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH THỰC HIỆN GIỮA GIAI ĐOẠN 2021-2023

1. Kết quả tổng thể đạt được

Bảo tồn và phát triển các loài động, thực vật đặc hữu như trầm, tre, sen, sừng, các cây dược liệu bản địa của vùng Đồng Tháp Mười hiện có tại khu vực sinh thái rừng trầm Gò Tháp.

Kiểm soát được việc nuôi, kinh doanh và tiêu thụ động vật hoang dã, đánh giá và ngăn chặn các loại sinh vật xâm lấn. Công tác kiểm tra, phát hiện và xử lý các vi phạm được tăng cường không để xảy ra tội phạm nghiêm trọng, góp phần nâng cao nhận thức của người dân về phát triển kinh tế đi đôi với công tác bảo tồn đa dạng sinh học.

2. Khó khăn, tồn tại, hạn chế

Đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về đa dạng sinh học còn thiếu về số lượng và mang tính chất kiêm nhiệm, chưa được đào tạo chuyên sâu để đáp ứng được yêu cầu của công tác bảo tồn đa dạng sinh học trên toàn huyện.

3. Kiến nghị và đề xuất

Kiến nghị Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh tổ chức thường xuyên các buổi truyền thông, tập huấn cho cán bộ, công chức, người lao động có liên quan đến công tác bảo tồn đa dạng sinh học tham gia, nhằm nâng cao nghiệp vụ trong công tác quản lý cũng như tuyên truyền về bảo tồn đa dạng sinh học và an toàn sinh học. Xây dựng các tờ rơi, tờ bướm, áp phích, pa nô tuyên truyền về bảo tồn đa dạng sinh học và an toàn sinh học hỗ trợ cho huyện nhằm thực hiện tốt công tác tuyên truyền các sự kiện về môi trường và đa dạng sinh học hằng năm.

II. PHƯƠNG HƯỚNG NHIỆM VỤ NĂM 2024

- Tiếp tục chỉ đạo các ngành có liên quan thường xuyên phối hợp để đẩy mạnh thực hiện công tác phổ biến, tuyên truyền pháp luật về bảo tồn đa dạng sinh học và an toàn sinh học nhằm triển khai thực hiện kế hoạch bảo tồn đa dạng sinh học giai đoạn 2021 - 2025 đạt hiệu quả cao.

- Phối hợp với các Viện, Trường, Trung tâm thực hiện và chuyển giao các đề tài nghiên cứu ứng dụng công nghệ tiên tiến trong việc bảo tồn và phát triển đa dạng sinh học trong nông nghiệp: Hoạt động nghiên cứu phát triển cây thủy sinh, thực vật trong Khu rừng trầm và Khu di tích lịch sử văn hóa Gò Tháp.

- Kiểm soát việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất lâm nghiệp có giá trị bảo tồn theo hướng hạn chế tối thiểu các tác động tiêu cực đến đa dạng sinh học. Thực hiện các biện pháp loại bỏ hình thức đánh bắt, khai thác tận diệt. Kiểm soát nạn

khai thác, buôn bán và tiêu thụ trái phép động, thực vật hoang dã. Ngăn ngừa, kiểm soát chặt chẽ và phòng trừ có hiệu quả các loài sinh vật ngoại lai xâm hại; tăng cường quản lý an toàn sinh học đối với sinh vật biến đổi gen.

- Tiếp tục bảo tồn một số giống loài cây đặc trưng như: Sen, súng, trầm, tre và cây bản địa khác tại Khu di tích lịch sử văn hóa Gò Tháp; phát triển du lịch gắn với bảo vệ môi trường, giữ gìn tài nguyên thiên nhiên với quyền lợi kinh tế của người dân.

Trên đây là Báo cáo kết quả thực hiện công tác quản lý bảo tồn đa dạng sinh học năm 2023 và sơ kết giữa giai đoạn 2021 - 2023 của Ủy ban nhân dân huyện Tháp Mười./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TT HU; TT HĐND huyện;
- CT, các PCT UBND huyện;
- Các ban, ngành huyện;
- UBND các xã, thị trấn;
- LĐVP;
- Lưu: VT, NC (Thiên).

**TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH**

Đoàn Thanh Bình